

Instytut Anatomii Zwierząt, AR w Lublinie

ARCISZEWSKI M. B., FLIEGER S., ZACHARKO A.

*Nucleus parasympathicus nervi vagi et glossopharyngei
u ptaków domowych*

Nucleus parasympathicus nervi vagi et glossopharyngei in domestic birds

Do badań pobrano rdzenie przedłużone następujących ptaków: kury domowej (*Gallus domesticus*), gęsi (*Anser anser*) oraz gołębia (*Columba livia*). Materiał ten utrwalono w 10% formalinie, odwodniono w alkoholu etylowym i zatopiono w bloczkach parafinowych. W ten sposób przygotowany materiał pokrojono na mikrotomie na skrawki o grubości 12 μm . Do dalszych badań pobrano co drugi skrawek. Przygotowane w ten sposób klasyczne preparaty histologiczne barwiono następnie fioletem krezylu wg. metody Klüvera-Barrery.

Celem badań było dokonanie u ptaków analizy morfologicznej Nucleus parasympathicus nervi vagi et glossopharyngei.

U wszystkich badanych ptaków jądro przywspółczulne nerwu IX i X znajduje się w środkowej oraz tylnej części rdzenia przedłużonego. Tylna połowa jądra jest położona doogonowo od obex (miejsce przejścia kanału ośrodkowego w IV komorę mózgu) zaś pozostała część doczaszkowo od obex. W części pozakomórowej rdzenia przedłużonego przedstawia się ono jako owalna grupa komórek nerwowych, zlokalizowana grzbietowo-bocznie w stosunku do kanału ośrodkowego (za wyjątkiem gęsi, u której jądro przybiera kształt okrągły) i graniczy brzusznie z Nucleus nervi hypoglossi. Na wysokości obex, Nucleus parasympathicus n. IX et X przyjmuje kształt owalnej bądź okrągłej grupy komórek nerwowych leżących bocznie w stosunku do komory IV. Przednia połowa jądra, położona w części otwartej rdzenia przedłużonego ma kształt okrągłej grupy komórek nerwowych, leżącej po obu stronach, w dnie komory IV mózgu.

U wszystkich badanych ptaków, komórki tworzące omawiany ośrodek nerwowy są kształtu okrągłego, owalnego oraz wrzecionowate o małej i średniej wielkości. W większości obserwowanych komórek stwierdza się ziarnisty tigroid, otaczający dobrze wykształcone jądro z jąderkiem.

W porównaniu ze ssakami u ptaków nie stwierdza się: 1. podziału jądra na wtórne grupy komórkowe; 2. występowania w jądrze komórek nerwowych dużej wielkości (powyżej 45 μm). Budowa komórek, oraz ich kształt pozostają bez istotnych zmian w odniesieniu do ssaków zarówno udomowionych jak i wolnożyjących.